

COMUNITAT VALENCIANA, REGIÓ D'ADAPTACIÓ

Polítiques, projectes i iniciatives

**GENERALITAT
VALENCIANA**

Conselleria d'Agricultura,
Desenvolupament Rural,
Emergència Climàtica
i Transició Ecològica

UNA REGIÓ ADAPTADA AI CANVI CLIMÀTIC

Des que el 2 de desembre de 2008, la Comissió de Coordinació de Polítiques de Prevenció davant el Canvi Climàtic de la Generalitat Valenciana aprovara **l'Estratègia valenciana davant el canvi climàtic 2008-2012**, tots els departaments han treballat intensament per a reduir, des del marc de les seues funcions i competències, les emissions de gasos d'efecte d'hivernacle i per a conèixer els impactes que el canvi climàtic pot tindre en el nostre territori, amb la finalitat de poder prendre adequades mesures d'adaptació.

Aquesta resposta tan anticipada en el temps, quan l'adaptació climàtica no estava en el centre del debat científic, social o polític com ara, responia principalment al fet que la Comunitat Valenciana estiga situada en un **espai geogràfic considerat molt vulnerable** davant els efectes del calfament global, en el qual, ja en aquells dies, s'experimentaven els seus principals efectes:

El augment general de les temperatures

L'aparició d'espècies invasores noves

La disminució de les precipitacions

L'augment dels fenòmens extrems

La aridificació del territori

L'augment del nivell de la mar

Les accions a escala regional són necessàries per la seua rellevància i efectivitat ja que poden facilitar una estratègia pròxima a la ciutadania i als actors que prenen les decisions sobre el terreny. D'altra banda, poden beneficiar-se a través d'accions més apropiades i adaptades a metodologies i eines comunes. Davant aquest marc, des de la Generalitat Valenciana hem vingut impulsant polítiques sobre el canvi climàtic que persegueixen l'adaptabilitat del territori i de les nostres capacitats per a fer-li front al repte climàtic.

La participació en la Missió Europea d'Adaptació Climàtica estaria alineada amb l'activitat que portem anys realitzant, trobant punts de sinergies amb la planificació estratègica del desenvolupament del nostre territori i que s'explica en aquest document. Al seu torn, ens permetria incorporar noves eines i visions amb les quals millorar l'activació de noves accions incorporant la innovació com a element clau. D'altra banda, com es mostra en els apartats successius, comptem amb experiència en la lluita i adaptació al canvi climàtic, la qual cosa ens permet posicionar-nos com a entitat que servisca d'inspiració a altres regions.

Entenem imprescindible atendre el repte climàtic a partir d'un full de ruta integral que es conceba tant com un document guia estratègic sobre com abordar aquest repte, com un pla d'acció que definisca accions específiques que oferisquen respostes concretes als diferents vessants del repte. I és precisament aqueixa necessitat la que ens va conduir a l'elaboració, a partir del treball ja iniciat en la nostra Estratègia valenciana davant el canvi climàtic 2008-2012, de **l'Estratègia valenciana de canvi climàtic i energia 2030**.

I) Estratègia valenciana de canvi climàtic i energia 2030

És l'instrument fonamental de planificació estratègica amb el qual comptem en l'actualitat per a abordar l'acció climàtica. Es tracta d'un treball basat en les experiències d'anys indagant i avançant en el camí de la sostenibilitat que ens ha permés superar etapes de greus problemes mediambientals com a resultat d'un desenvolupament industrial que amenaçava la salut de la ciutadania i l'estat general del medi ambient per a després poder avançar en un nou desenvolupament de les polítiques mediambientals amb l'establiment d'una sèrie de normatives, estratègies i plans que, finalment, s'han alineat amb les polítiques europees i internacionals.

L'estratègia està basada en les següents línies generals que regiran les polítiques de canvi climàtic en la Comunitat Valenciana en els pròxims anys:

- **El seu abast inclou l'àmbit energètic i l'acció climàtica**
- **És una estratègia alineada amb els ODS en els quals es basa l'Agenda 2030**
- **Elaborada a partir d'un procés participatiu amb el Consell Assessor i de participació de Medi Ambient (CAPMA)**
- **Presenta una anàlisi detallada de situació i impactes en la Comunitat Valenciana**
- **Incorpora indicadors de seguiment i avaluació recollits, al seu torn, en un sistema informàtic en línia**
- **Recull mesures i accions concretes**
- **Es focalitza en els impactes socioeconòmics derivats del canvi climàtic**
- **Incorpora en el seu pla d'acció la implicació d'organismes externs tant públics com privats**

L'Estratègia valenciana de canvi climàtic i energia 2030 se centra tres línies d'acció prioritàries per a aconseguir els seus objectius en relació amb la **reducció de les emissions de gasos d'efecte d'hivernacle**, l'**augment de les energies renovables** i la **millora en l'eficiència energètica**.

Aquestes tres línies d'acció s'aborden a partir d'un pla d'acció que defineix tres grans blocs d'objectius: **objectius de mitigació**, **objectius d'adaptació** i **objectius d'investigació, sensibilització i cooperació**, sota un enfocament integral d'actuació.

Mitigació

- Avançar cap a un nou model energètic renovable i sostenible, capaç de compatibilitzar el progrés i la preservació del nostre entorn.
- Promoure la transició a un sistema energètic baix en carboni basat en fonts d'energia renovables autòctones.
- Impulsar la utilització racional i eficient dels recursos energètics en els diferents sectors econòmics.
- Reduir les emissions de GEI associades al sector del transport.
- Disminuir la generació de residus i millorar la seua gestió promovent l'economia circular.

Adaptació

- Identificar vulnerabilitats climàtiques.
- Detectar riscos associats al canvi climàtic.
- Augmentar la resiliència del teixit econòmic i la societat valenciana davant el canvi climàtic.
- Adaptar les mesures preventives per a minimitzar els possibles danys que puga produir el canvi climàtic sobre les persones i el medi ambient.

Investigació, sensibilització i cooperació

- Potenciar la investigació associada a l'acció climàtica.
- Aconseguir que l'Administració pública exercisca un paper exemplaritzant en matèria d'estalvi, eficiència energètica, aprofitament de fonts d'energies renovables i lluita enfront del canvi climàtic.
- Conscienciar l'opinió pública en relació al canvi climàtic.
- Difondre i alinear quantitativament i qualitativament les polítiques de la Generalitat amb els ODS.

En aquest context, i a fi d'aconseguir els objectius recentment descrits en l'horitzó 2030, l'Estratègia recull una sèrie de **mesures** que tenen associades unes actuacions de desenvolupament concretes, en funció dels compromisos i legislació que es vaja aprovant i adoptant a escala europea, estatal i autonòmica. I, atés que és un document que té una revisió contínua, es va adaptant a la realitat del moment, realitzant-se modificacions quan siga necessari.

Mesures de mitigació

Aquestes mesures busquen limitar i reduir les emissions de GEI i millorar els embornals de carboni. Les mesures de mitigació s'estructuren en les següents àrees:

Sector públic

Des de la Generalitat es considera que el sector públic ha de liderar la lluita davant el canvi climàtic, promovent l'estalvi energètic i l'ús de les energies renovables.

Sector energia

En aquesta àrea, la Generalitat busca l'impuls de les energies renovables i la millora de l'eficiència energètica, reduir la dependència del petroli i promoure l'autoconsum.

Petjada de carboni

Quantificar l'impacte sobre el canvi climàtic, identificar les possibilitats de reducció i compensació, i realitzar un ús més eficient dels recursos.

Sectors difusos

Treballar en aquells sectors exempts el comerç de drets d'emissió, de manera que l'estratègia busca incidir sobre el sector del transport, el sector agrícola i ramader i el sector residencial, comercial i institucional.

Salut

Establir un programa de control de gasos fluorats conjunt i coordinat entre els departaments amb competències en qualitat ambiental, indústria, comerç i transport

Mesures d'adaptació

L'adaptació ha de servir de complement a les mesures de mitigació per a atenuar els efectes del canvi climàtic. És necessari desenvolupar estratègies d'adaptació planificades per a abordar els riscos i aprofitar les oportunitats:

Salut

La Generalitat busca potenciar mesures relatives a sanitat ambiental, la seguretat alimentària i el control de vectors com a eixos principals, així com el desenvolupament d'eines d'informació sobre l'impacte dels riscos ambientals derivats del canvi climàtic en la salut.

Resposta a les emergències

La Generalitat orienta aquestes mesures a anticipar-se al risc davant fenòmens meteorològics extrems derivats del canvi climàtic i a reduir el seu impacte, mitjançant establiment d'alertes i planificació en casos d'emergència.

Agricultura, ramaderia i pesca

Les mesures en aquest sector es basen a identificar els principals impactes en l'agricultura, ramaderia i pesca, i les possibilitats d'adaptació, així com fomentar la diversitat conservació i protecció dels recursos zoogenètics i de les varietats agràries.

Biodiversitat i forestal

Aquestes mesures se centren en identificar i pal·liar els principals impactes en ecosistemes, fomentar la resiliència de les masses forestals, detectar els hàbitats més vulnerables, afavorir l'adaptació dels ecosistemes forestals i aconseguir un control efectiu davant plagues.

Recursos hídrics

Es recullen mesures sobre la valoració dels efectes potencials del canvi climàtic sobre recursos hídrics, inversions per a la millora de la qualitat de l'aigua, dotació d'ajudes per a obres de proveïment, sanejament i defensa contra inundacions, etc.

Zones costaneres

Es busca promoure la identificació de les àrees i elements de la costa més vulnerables a aquest efecte del canvi climàtic, avaluar el seu valor ambiental, així com el risc d'inundació d'origen marí

Paisatge

Gestió dels diversos paisatges del territori mitjançant diferents instruments de planificació territorial i urbanística, i la incorporació d'accions per a la seua preservació

Àmbit social

Reduir l'impacte social i econòmic amb les garanties degudes, pal·liar i reduir la pobresa energètica en les llars vulnerables, així com establir mesures efectives de prevenció, incrementant l'estalvi i l'eficiència energètica.

Mesures transversals

Aquestes mesures són comunes entre adaptació i mitigació:

**Investigació,
desenvolupament
i innovació
tecnològica**

Les mesures establides tenen com a objectiu potenciar la investigació dedicada a augmentar el coneixement sobre el canvi climàtic i fomentar la mitigació de les emissions de gasos d'efecte d'hivernacle.

**Sensibilització,
capacitació i
participació**

L'aplicació de mesures que afecten tota la societat estan unides al foment de la sensibilització, la millor comprensió, la conscienciació i la formació de la ciutadania valenciana en tot el relacionat amb el canvi climàtic i la transformació energètica. Per això, en aquest sentit, es plantegen actuacions d'educació ambiental com a base per a aconseguir la voluntat social necessària que permeti avançar cap a una societat baixa en carboni i resiliència enfront del canvi climàtic.

**Cooperació i
desenvolupament
sostenible**

Els objectius d'aquesta estratègia i altres polítiques de la Generalitat han d'estar en línia amb els objectius de desenvolupament sostenible de Nacions Unides, per això és necessari alinear, difondre i avaluar quantitativament i qualitativament, les polítiques del Consell per a la consecució dels objectius de l'Agenda 2030 per al Desenvolupament Sostenible.

Finalment, actualment ens trobem elaborant el **Pla valencià integrat d'energia i canvi climàtic** que s'estructurarà en tres programes: mitigació, adaptació i comunicació i el tindrem llest en el 2n semestre de 2022. Aquest pla abordarà els escenaris climàtics de referència; l'anàlisi econòmica, social i ambiental dels principals impactes; els riscos i les possibles vulnerabilitats de la ciutadania i dels diferents sectors i ecosistemes; mesures específiques d'adaptació i de foment a la participació privada; línies d'investigació i innovació; la previsió financera i els instruments per al seguiment, avaluació del programa, i el compliment dels objectius d'adaptació.

II) Projectes europeus en els quals participa la Generalitat Valenciana en l'àmbit de l'acció climàtica

Des de la Generalitat volem destacar l'impacte que les nostres mesures estan generant en l'ecosistema, principalment a través de nombroses **sinergies amb organitzacions d'altres països europeus**. El treball col·laboratiu i la generació de coneixement són un element clau per aconseguir la resiliència i l'adaptabilitat del territori davant el canvi climàtic. Per això, i amb vista a la nostra candidatura a la Missió d'Adaptació Climàtica, ens agradaria destacar alguns **dels principals projectes europeus** en els quals hem participat en els últims anys en l'àmbit de l'acció climàtica, els quals posen de manifest la nostra capacitat per a generar bones pràctiques i iniciatives d'escala supraestatal.

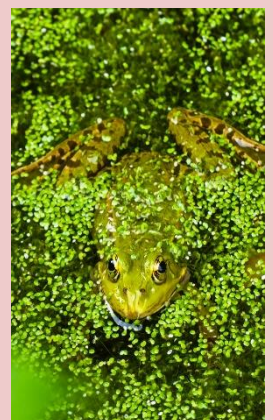
LIFE trachemys LIFE09 NAT/ES000529-Demonstration strategy and techniques for the eradication of invasive freshwater turtles

- **Objectiu principal:**
- Evitar la pèrdua de biodiversitat associada a la presència de tortugues exòtiques invasores, conservant i millorant les poblacions de tortugues autòctones.
- **Països implicats:**
- Espanya i Portugal
- **Principals resultats:**
- Captura de 23.000 exemplars en tres anys; establiment d'una xarxa d'alerta ciutadana; recuperació de poblacions de la tortuga d'estany, etc.

LIFE amfibis life05 nat /e/000060-restauració hàbitats prioritaris per a amfibis

- **Objectiu principal:**
- Millorar l'estat de conservació d'importants amfibis a través de la restauració de les característiques hidrològiques dels seus hàbitats.
- **Països implicats:**
- Espanya
- **Principals resultats:**
- Actuació en 96 punts d'aigua; creació de 23 reserves per a amfibis; desenvolupament d'una campanya educativa amb més de 200 activitats, etc.

LIFE11 NAT/ES/00706 RENAIX EL BOSC: recuperació i conservació de les formacions boscoses de til·ler-acerion en el nord de la Generalitat Valenciana

❑ Objectiu principal:

- Millorar les activitats de restauració de mines en zones forestals mediterrànies mitjançant l'assaig de tècniques de restauració innovadores i altament transferibles.

❑ Països implicats:

- Espanya (Comunitat Valenciana)

❑ Principals resultats:

- Restauració de tres concessions mineres = 13,6 hectàrees d'ecosistema forestal restaurat.

RIPIDURABLE - Gestió duradora de ripisylves

❑ Objectiu principal:

- Millorar la preservació del medi ambient i del patrimoni rural europeu.

❑ Països implicats:

- Espanya, Portugal, França i Grècia

❑ Principals resultats:

- Ús d'una metodologia comuna, intercanvi de coneixements/projectes entre regions i estudi de les

Així mateix, la Generalitat Valenciana, a través Institut Valencià de Competitivitat empresarial (IVACE), dona **suport a la participació** de les empreses, centres tecnològics i entitats de suport a la innovació en **programes europeus** que permeten la cooperació en I+D+i.

III) Altres iniciatives d'interés

Mostra del treball continu de la Generalitat Valenciana en matèria de lluita contra el canvi climàtic, volem destacar altres iniciatives que mostren la capacitat de lideratge i aposta que realitzem en aquesta matèria, més enllà del descrit fins ací.

Així mateix, la Generalitat Valenciana, a través Institut Valencià de Competitivitat empresarial (IVACE), treballa activament en **la difusió i finançament de l'R+D+i** a les empreses, en col·laboració amb diverses entitats d'àmbit europeu, destacant especialment la seua actuació en:

CeX CENTROS DE EXCELENCIA

COTECH COOPERACIÓ TÈCNICA EN LA INNOVACIÓ

IberoAm
Grupo Iberoamericano de Agencias de Desarrollo Regional

TECHNOLOGY INNOVATION

eurada

enterprise europe network
Conecte su empresa a Europa

SEIMED .EU

Foro ADR

**GENERALITAT
VALENCIANA**